

Йордан Йовков

Нова пролет

От ранна сутрин в тоя хубав пролетен ден Гълъб беше на нивата и сееше – първа ръка сеитба. Наблизо нямаше други сеячи и неговата едра и стройна фигура една се чернееше в широкото, безлюдно поле, сякаш изметено и чисто под светналия купол на небето.

Пролетта идеше. Топли широки пориви на южния вятър нежно милваха уморената болна снага на земята и тихо сякаш я будеха от сън. Полето се събуждаше. Като възкръснал по чудо мъртвец, удивено то откриваше морни погледи и свенливо се усмихваше на слънцето с разцъфналите си минзухари. Пролетта не беше му донесла още разкошното зелено рухо. Поляните се жълтееха, посърнали и сухи, и на всички посоки се простираха широки, черни като смола ивици от угар – сякаш забравени от есента некролози... Но далечният въздух на пролетта беше озарил небето. От височината на необятните си простори то беше видяло нейните усмивки – далечния пожар на нейното сияние – и ликуваше: паднала беше от него и най-малката сянка, изчезнала беше и най-малката скръб. Като най-чист сапфир светеше то сега, смееше се и блещеше, изпълнено с горящи лъчи. Хиляди чучулиги, опиянени от толкова лъчи, светлина и въздух, замираха в страстни, възторжени песни, сякаш малките сърчица се топяха от радост и щастие...

Макар че работеше от зори, Гълъб не чувствуваше умора, ободрен и развеселен от животворния лъх на пролетния ден. Но слънцето се беше вече запряло на пладне и той нетърпеливо и често започна да поглежда към село: време беше да му донесат обеда. И ето, далеч из пътя, се зададе жена и бялата ѝ забрадка и ръкави силно блещяха на слънцето. Спрян и загледан в нея, Гълъб помисли, че това навярно е сестра му Ирина, наведе се и продължи да сее, съсредоточен и внимателен. На края на нивата той отново се изправи и загледа към пътя. Жената с бялата забрадка беше вече близо и ясно се виждаше бялото ѝ, засмяно лице...

– Боже, Ненка...

Учуден и изненадан, Гълъб отпусна ръце. Той позна жена си. Доскоро тя беше тежко болна, беше се поправила, походваше и пошетваше нещо из къщи, но той не вярваше, че ще се реши да дойде чак на нивата. А ето тя... Той я гледаше да иде весела и засмяна, хубава в бялата си лятна забрадка, както всякога е била с него в полето... Най-последно тя беше спасена, изтръгната беше от страшните неумолими ръце на смъртта...

Ненка беше вече наблизо. Та се приближи все така радостна и засмяна, но още слаба и бледна. Галено Гълъб почна да я гълчи:

– Гледай, Ненка... Защо дойде? Ами че ти ще се умориш...

– Хо, разсърди се... Аз съм вече здрава. А и толкова хубаво време! Боже, какво слънце...

Тя се спря, тежко поемайки дъха си. Една минута и двамата се гледаха мълчеливи и засмени, в техните чисти погледи се откриваха и си говореха душите им, влюбени и щастливи. Ненка сложи бохчата.

– И татко сам ми каза: иди, поразходи се – ще ти олекне. Их, колко ми е добре, ще хвъркна...

– Ще хвъркнеш ти, ако те оставя. Чакай не сядай още... – Гълъб отиде до колата и се завърна, носейки голям нов ямурлук. Той го постла на чистия синур, близо до малката трънка, цяла отрупана с бели като сняг цветове, около които бръмчаха пчели...

– Седни сега... Земята още е мокра...

Ненка седна, усмихнато и унесено загледана наоколо. Хиляди спомени като сладки сънища възкръснаха в нея и милваха душата ѝ като топли, пролетни лъчи. Колко пъти те са били наедно с Гълъба в това поле и в блясъка на засмените му утрини, и в здрача на топлите, тихи вечери! Колко милувки, колко радост. Всичко наоколо ѝ беше познато, всичко сякаш ѝ говореше за нещо свидно. Стори ѝ се, че малката трънка, до която седеше, прилича в бялата си премяна на млада дружка и ѝ кима нещо дяволито и мило; на белите ѝ кичури сякаш играеше срамежливата усмивка на девственица, която неведнъж ги е виждала така наедно и не една тайна знае...

Из развързаната бохча, завита в бяла кърпа, Гълъб извади топла, прясна пита. Като я сложи на коляното си, той искаше да я разчупи. Ненка я грабна то ръцете му.

– Чакай... Виж, щях да забравя. И татко заръча, още колко заръки...

Тя стана и отхвърли дългите си коси назад.

– Обичай е. Да видим каква ще бъде годината.

Ненка се наведе и силно търкулна питата по чистия синур. И двамата, с наивно детско любопитство, заследиха я с очи и чакаха да видят къде ще падне. Ето, и тя в последни колебания се завъртя и падна на долната си страна, с кората нагоре. Ненка радостно плесна ръце.

– Гледай, гледай! Ето – добра ще е и тази година. Какви храни ще станат!...

Тя се затече и донесе питата.

– Аз ще разкажа на тати. Той най-много за това заръча.

Седнали на синура, те започнаха да се хранят. Ненка се беше

оживила, неуморно бърбеше и се смееше, сияеща и весела, прилична на една от малките пчелици, които весело бръмчеха около бялата трънка. Гълъб я гледаше, усмихнат и щастлив, забавляван от детските ѝ немирства и закачки. Ненка беше се чудно разхубавила. Лицето ѝ беше станало по-бледно, но по-нежно и хубаво. Сред тъмните сенки, останали от преживените страдания, блещяха очите ѝ, лазурни и чисти, пълни с лъчи, сякаш в тях дълбоко се оглеждаше цялото пролетно небе. Често погледите им се срещаха и се топяха в безмълвно, тихо блаженство. Току над тях, издигната високо, трепкаше и пееше чучулига. Ненка спре да яде и се загледа в нея. Стори ѝ се, че тая добра и мила птичка без друго знае за тяхната радост, за тяхната обич и пее за тях...

– Миличкото... как пее... – нисичко продума тя.

Гълъб я разбра и се усмихна. Но сякаш внезапна мисъл ѝ доде на ума, тя стана изведнъж замислена и тъжна и някъде недвижно се загледа. Гълъб последва погледа ѝ, искайки да узнае къде тя гледа. Далеч се виждаше крайт на селото и вън от него на ниския, стръмен хълм белееха се гробища. Черни, безлистни още дървета навеждаха над тях вейките си – сякаш скърбящи майки, припаднали над скъпи мъртвци. Ненка гледаше там. Неотдавна се помина първото им дете, ненарадван и ненамилван младенец, отнесъл със себе си толкова радости и копнежи. След смъртта Ненка се беше поболяла и споменът за малкия покойник събуждаше острата болка за болестта ѝ, за голямата ѝ скръб... В очите ѝ се показаха сълзи, тя беше готова да заплаче. Гълъб разбра всичко.

– Ти пак за него... Остави, защо мислиш, защо се тровиш така. Нима не стига. Всичко трябва да се забрави. Нали си здрава...

Но Ненка сама бързо прогони скръбта си. Нямаше място сега за нея. В разведрените, влюбени души на двамата никнеха нови надежди, млади и засмени, като подранилите минзухари. Те чакаха нови, честити дни. Ненка се засмя:

– Нищо... тъй малко... Но аз те слушам. Аз се радвам, че оздравях. Ах, колко ми е леко днес, колко съм добре. Наистина ти казвам, ще хвъркна...

– Не можеш...

– Колкото и ти, а уж си гълъб... Мъничко гълъбче!... – Тя измери с очи едрата, широка снага на Гълъба и се заля във висок, кръшен смях. Синурът беше изпъстрен с минзухари – разтворени, засмени очи, взрени в небето. Ненка накъса от тях и накичи косите си. И засмените минзухари още по-весело разтвориха златните си чашки, доволни, че кичеха това хубаво, сияещо лице. Тя се приближи към Гълъба.

– Накичи се и ти. Дай, аз сама...

Гълъб покорно се остави на нея. Тя трябваше да се издигне на пръсти, за да втъкне стрък минзухар над ухото му. Малката ѝ, гъвкава снага се губеше в широките, силни гърди на Гълъба. Но той гледаше да греят над него лазурните ѝ, засмени очи, две трапчинки играеха на бузите ѝ. Галено той я плесна.

– Лудичка, лудичка си ти...

И загрижен за нея, той почна да я подканя да си ходи.

– Слънцето лъже още – лесно се настива. Хайде...

– Е, омръзнах ти...

– Омръзна ми ами, не искам да те гледам. Изгубих толкоз време.

Скоро Ненка си прибра бохчата и тръгна. Бързо се намаляваше нейната фигура и на забрадката и на ръкавите ѝ само слънцето ярко блещеше. Когато тя вече се закриваше зад хълма, обърна се и замаха нещо с ръка. След това се възви, заслиза бързо и се изгуби.

Спрян на нивата, готов да сее пак, Гълъб я гледаше усмихнат. Какво искаше да му каже тя? Не това ли, че тя го обича, че тя е здрава, че ще живее, че ще бъде негова, завинаги негова, тя – палавата малка Ненка. И неволно погледът му се обърна към небото, очите му се просълзиха. Една дълбока, тиха радост изпълни душата му, прояснена и светла, като пролетно небе. Пред замечтаните му очи изпъкна ярката картина на чаканите дни: узряла, буйна като море нива, изпъстрена с червени макове; жътвата, Ненка, пееща и весела, със сърп в ръце, блеснал на яркото слънце... Така, както някога... И Гълъб усети една могъща, свръхестествена сила да обзема неговата снага, закрочи твърдо и смело, нервно заграби пълните зърна и с широк, стремителен размах ги пръскаше: като дъжд от сачми шибаха те черните бразди и звънтяха, пръснати надалеч.

Той заработи страстно, весело.

А високо над него минаваха върволица жерави, отиващи на север, и горди, възторжени викове се ронеха върху безмълвното, очакващо пролетта поле, сякаш звънливи зърна, посипани от ръката на сеяча...

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Даниела Добрева

Публикация

Йордан Йовков, „Събрани съчинения в шест тома“, Том шести; „Български писател“,
С. 1978. Под общата редакцията на Симеон Султанов.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7976>]